

Amsterdam, 17 juli 2024

College van B&W Amsterdam Postbus 2758
1000CT Amsterdam

RESAmsterdam@amsterdam.nl

Van: Camiel Verberne, namens Windalarm Noord-Waterland

Betreft: Zienswijze Programma Windenergie Amsterdam (PWA)

Geachte College,

Als vertegenwoordiger van duizenden ondertekenaars van de Windalarm-petitie in Amsterdam Noord, voormalig lid van de klankbordgroep Noord en de Stedelijk Adviesraad RES Amsterdam (SARA), dien ik hierbij mijn zienswijze in op het Programma Windenergie Amsterdam (PWA).

Namens Windalarm Noord-Waterland ondersteun ik de zienswijzen van:

- J. De Groot (Windalarm Amsterdam)
- Marlein Bong (Windalarm Noord-Waterland)
- Peter Verbeek
- A. Sullot & K. Barenbrug ('PlanMer en PWA optimaliseren mogelijkheden RES 1.0 in de haven niet')

Hieronder volgen mijn persoonlijke zienswijzen.

Zienswijzen Programma Windenergie Amsterdam

Zienswijze 1: expertgroep gezondheid

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De expertgroep gezondheidseffecten windturbines, ingesteld door de gemeente Amsterdam, heeft geadviseerd* "uit te gaan van een grenswaarde die niet mag worden overschreden en een standaardwaarde waarvan enkel gemotiveerd kan worden afgeweken. De motivatie dient maatregelen/activiteiten te bevatten die de omwonenden handvatten geven om in gesprek te gaan over eventuele overlast. Bij plaatsing van windturbines boven de standaardwaarde dient de gemeente dat te motiveren vanuit een ruimtelijke afweging van alle relevante maatschappelijke belangen."

De adviesgroep stelt 42 dB als standaardwaarde en 45 dB als grenswaarde voor. Ze stellen: "Door te beginnen de plaatsing van windturbines vooral mogelijk te maken op locaties waar deze grens- en standaardwaarden van toepassing zijn, wordt recht gedaan aan de zorgen in de stad over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines."

Advies:

Implementeer een gefaseerde plaatsing van windturbines, waarbij in de eerste fase prioriteit wordt gegeven aan locaties die voldoen aan de voorgestelde standaardwaarde van 42 dB, om zo tegemoet te komen aan de gezondheidszorgen van de inwoners en een solide basis te leggen voor toekomstige ontwikkelingen.

* <https://www.parool.nl/amsterdam/experts-windmolens-amsterdam-moeten-aan-strengere-geluidsnormen-voldoen~bc977c70/>

Zienswijze 2: Maximaliseer windenergie in het havengebied en heroverweeg andere zoekgebieden

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De gemeentelijke richtlijnen lijken niet volledig tot uiting te komen in de PlanMER en PWA documenten. Het havengebied, oorspronkelijk aangemerkt als voorkeurslocatie door de gemeente, krijgt in het PWA minder nadruk dan verwacht. Er wordt een bescheiden doel van 10 MW voor windenergie in de haven gesteld, zonder plannen om dit te verhogen, ondanks mogelijke kansen door RED III.

Deze aanpak leidt tot een onverwachte situatie waarbij het PWA minder geschikte gebieden in het zuidoosten van de stad aanwijst voor windenergieprojecten, in plaats van het havenpotentieel maximaal te benutten. Bovendien zou volledige benutting van de windcapaciteit in de haven mogelijk de noodzaak wegnemen voor omstreden alternatieven, zoals de voorgestelde ontwikkeling in het Noorder IJplas gebied.

Advies:

Het is raadzaam om de windenergiecapaciteit in de haven écht volledig te benutten om zo de gemeentelijke klimaatdoelen efficiënter te bereiken en de noodzaak voor minder geschikte alternatieve locaties te verminderen.

Zienswijze 3: Vervroegde Repowering Haven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is aan te bevelen om de potentie van vroegtijdige modernisering van windparken te evalueren. Een project-specifiek milieueffectrapport kan de verwachte energieopbrengst in megawatts kwantificeren. Focus zou moeten liggen op het vernieuwen van verouderde windinstallaties, waarbij de gemeente voldoende personele capaciteit hiervoor beschikbaar stelt. Overweeg in dit kader ook de vorming van energieclusters, waar bedrijven zelfvoorzienend kunnen worden qua energieproductie, wat het elektriciteitsnetwerk kan ontlasten.

Voor een effectieve uitvoering is het cruciaal om nauw samen te werken met de havenbeheerder en de huidige exploitanten van de windparken. Door deze aanpak kunnen bestaande locaties efficiënter worden benut en kan sneller aan de gestelde duurzaamheidsdoelen worden voldaan.

Advies:

Zet in op vervroegde repowering (het vroegtijdig vervangen van bestaande windturbines door modernere, krachtigere exemplaren) om de gemeentelijke energieambities sneller te realiseren, bijvoorbeeld door het vervangen van huidige 2 MW turbines door nieuwere 5 MW modellen, wat een significante toename in energieopbrengst zou betekenen.

Zienswijze 4: solitaire windturbines op nieuwe en bestaande plekken in haven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De gemeente lijkt terughoudend in het actief zoeken naar mogelijkheden voor extra alleenstaande windturbines en kleine turbinegroepen. Hoewel het MER Addendum Wind op Land van de provincie Noord-Holland (19 augustus 2021) aangeeft dat er ruimte is voor dergelijke opstellingen in het havengebied, wordt deze optie niet proactief onderzocht.

De SARA heeft geadviseerd om in de haven af te stappen van het clusteringsprincipe. Zij stellen dat een flexibele benadering, waarbij zowel alleenstaande turbines als opstellingen van twee of drie turbines worden overwogen, meer kansen zou bieden in het havengebied.

Wethouder Groot Wassink heeft aangegeven dat clustering weliswaar de voorkeur heeft in de RES 1.0 en het huidige PWA, maar dat dit geen absolute vereiste is. Een vrije opstelling wordt niet uitgesloten, mits er sprake is van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.

Deze benadering lijkt echter niet volledig aan te sluiten bij het streven naar optimale benutting van de beschikbare ruimte in de haven. Een meer proactieve houding ten

aanzien van diverse opstellingsmogelijkheden zou kunnen bijdragen aan een efficiëntere invulling van de windenergiepotentie in dit gebied.

Advies:

Overweeg een actievere benadering in het onderzoeken en faciliteren van diverse windturbine-opstellingen in de haven, inclusief solitaire turbines en kleine clusters, om het volledige potentieel van dit gebied voor windenergie te benutten.

Zienswijze 5: Gebruik correcte huishoudensgrootte op wijkniveau in effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De PlanMER gebruikt een gemiddelde huishoudensgrootte voor heel Amsterdam (1,89), wat leidt tot een vertekend beeld van de impact van windturbines in specifieke zoekgebieden.

Argumenten:

- Nauwkeurigheid: Het Amsterdamse gemiddelde is niet representatief voor veel wijken.
- Lokale variatie: Significante verschillen tussen wijken, bijvoorbeeld Driemond (2,4), Waterlandpleinbuurt (2,2), Kadoelen (2,5) en Burgwallen-Oude Zijde (1,4).
- Onderschatting impact: Een te laag gemiddelde onderschat het aantal getroffen personen in gebieden met grotere huishoudens.
- Beleidsrelevantie: Accurate gegevens zijn essentieel voor weloverwogen besluitvorming.

Advies:

Gebruik wijkspecifieke huishoudensgroottes bij het beoordelen van de effecten van windturbines. Dit zorgt voor een nauwkeuriger en eerlijker beeld van de potentiële impact op bewoners.

Zienswijze 6: Uitgebreidere analyse van potentiële hinder door windturbines

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige milieueffectrapportage (m.e.r.) voor windenergie in Amsterdam lijkt onvoldoende gedetailleerd in het in kaart brengen van potentiële hinder voor omwonenden. Een meer diepgaande analyse is noodzakelijk om een volledig beeld te krijgen van de mogelijke impact op de leefomgeving.

Argumenten voor een uitgebreidere analyse:

- **Verschillende hinderpercepties:** Mensen ervaren hinder op verschillende afstanden en geluidsniveaus.
- **Vergelijkbare praktijken elders:** De plan-MER provincie Utrecht (2023) telde gevoelige en overige objecten binnen 500, 750 en 1000 meter.
- **Advies Commissie m.e.r.:** De landelijke Commissie m.e.r. adviseert een telling vanaf specifieke geluidsniveaus.
- **Volledig beeld:** Een gedetailleerde analyse geeft een beter inzicht in de potentiële impact op de omgeving.
- **Onderbouwde besluitvorming:** Meer data leidt tot beter geïnformeerde beslissingen over windturbinelocaties.

Advies:

Breid de m.e.r. analyse uit door:

1. Het aantal woningen binnen afstandscontouren van 600m, 800m, 1000m en 1200m in kaart te brengen.
2. Het aantal gevoelige objecten en overige objecten te tellen vanaf 37 dB Lden en vanaf 40 dB Lden.
3. Deze gegevens mee te nemen in de beoordeling van potentiële locaties voor windturbines.

Deze uitgebreide analyse zal bijdragen aan een meer gedegen afweging van de impact van windturbines op de leefomgeving en zorgen voor een beter onderbouwde besluitvorming.

Zienswijze 7: Hanteer minimumafstand woonwijken

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is essentieel dat Amsterdam leert van de aanpak van andere grote gemeenten met betrekking tot de bescherming van de gezondheid van inwoners, zowel binnen de eigen grenzen als in buurgemeenten.

Een goed voorbeeld hiervan is Utrecht, waar de gemeente heeft besloten *:

"Windmolens komen op een afstand van minimaal 800 meter van de omliggende woonwijken van De Meern, Nieuwegein en IJsselstein." Dit beleid is gericht op het minimaliseren van geluidshinder en slagschaduw.

In contrast hiermee staat de situatie bij de Noorder IJplas, waar Amsterdam overweegt een windturbine te plaatsen op slechts 370 meter afstand van een aanzienlijk aantal woningen. Deze benadering wekt zorgen op over de prioriteiten van de gemeente.

Advies:

Stel een ruime minimumafstand vast tussen windturbines en woningen of woonwijken, die duidelijk aantoont dat de gemeente de gezondheid en het welzijn van omwonenden voorop stelt en niet de grenzen van het aanvaardbare opzoekt.

* <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/duurzame-energie-in-rijnenburg-en-reijerscop/hoe-kan-het-energielandschap-er-uitzien/>

Zienswijze 8: Onvoldoende afstemming met buurgemeenten bij Amsterdamse windplannen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Recente berichten tonen aan dat Amsterdam onvoldoende afstemt met buurgemeenten over haar windenergie plannen, ondanks beweringen van het tegendeel.

Argumenten:

- Actief verzet: De Ronde Venen verzet zich tegen mogelijke windturbines op de gemeentegrens.
- Gebrek aan draagvlak: Buurgemeenten, zoals Weesp (nu deel van Amsterdam), uiten zorgen over gezondheidsrisico's en natuurbescherming.
- Grensoverschrijdende impact: Amsterdam overweegt locaties langs gemeentegrenzen zonder voldoende overleg.
- Onvoldoende communicatie: Er is onduidelijkheid over de plannen en mogelijke gevolgen voor omliggende gebieden.
- Conflicterende strategieën: De Ronde Venen zet in op zonne-energie, wat niet lijkt te zijn meegenomen in de Amsterdamse plannen.

Advies:

1. Organiseer direct overleg met buurgemeenten over geplande windturbine locaties.
2. Neem bezwaren en alternatieve voorstellen van buurgemeenten serieus.
3. Heroverweeg locaties die direct grenzen aan buurgemeenten.
4. Ontwikkel een gezamenlijke regionale energiestrategie.
5. Verbeter de transparantie over windplannen en de mogelijke impact.

Door actief samen te werken met buurgemeenten kan Amsterdam bijdragen aan een breed gedragen regionale aanpak van duurzame energie.

Bronnen:

<https://www.weespernieuws.nl/natuur-milieu/natuur-milieu/337827/kritiek-op-windturbineplannen-amsterdam-gezondheid-en-natuur->

https://gemeente.derondevenen.nl/Bestuur_en_organisatie/Actueel/Nieuws/Gemeente_De_Ronde_Venen_is_tegen_mogelijke_locaties_voor_windturbines_in_Amsterdam

Zienswijze 9: Implementeer bovenwettelijke, natuurinclusieve eisen bij windturbineplannen en verbeter ecologisch onderzoek

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het SARA-advies en de PlanMER benadrukken het belang van natuurbescherming bij de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam. Echter, er zijn zorgen over de volledigheid van het ecologisch onderzoek, vooral in Zuidoost.

Argumenten:

- Onvolledig ecologisch onderzoek: De PlanMER lijkt onvoldoende diepgaand onderzoek te hebben gedaan naar de impact op vogels en vleermuizen, vooral in Zuidoost. Dit roept twijfels op over de geschiktheid van bepaalde zoekgebieden.
- Cumulatieve effecten: Er is onvoldoende aandacht voor de gecombineerde impact van windturbines op natuurgebieden en ecologische verbindingzones.
- Risico's voor vogels en vleermuizen: De PlanMER erkent potentiële risico's voor deze soorten, maar de mitigatiemaatregelen lijken ontoereikend.
- Inconsistentie in natuurtoetsen: De ervaring met de natuurtoets voor de Noorder IJplas projectMER toont aan dat zelfs in latere fases ecologisch onderzoek tekort kan schieten.
- Hoofdgroenstructuur: Sommige zoekgebieden overlappen met de hoofdgroenstructuur, wat extra zorgvuldigheid vereist.
- Zie ook: <https://www.uva.nl/content/nieuws/persberichten/2024/07/radars-laten-vogeltrek-en-risico-op-aanvaring-met-windturbines-zien.html>

Advies:

Voer aanvullend, diepgaand ecologisch onderzoek uit in alle zoekgebieden, met speciale aandacht voor Zuidoost en gebieden die overlappen met de hoofdgroenstructuur. Dit onderzoek moet zich richten op vogeltrekroutes, vleermuispopulaties en andere kwetsbare soorten. Implementeer vervolgens een natuurinclusief ontwerp- en planningsproces voor windturbines, gebaseerd op deze uitgebreide ecologische inzichten.

Ontwikkel bovenwettelijke, locatiespecifieke normen voor plaatsing en beheer van windturbines, gekoppeld aan innovatieve mitigatietechnieken. Stel een ambitieus natuurcompensatieprogramma op gericht op netto biodiversiteitswinst, inclusief een robuust, adaptief monitoringssysteem. Deze aanpak zal bijdragen aan een werkelijk duurzame energietransitie die de Amsterdamse natuur versterkt in plaats van belast.

Zienswijze 10: Geen windturbines in de hoofdgroenstructuur van Amsterdam

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De hoofdgroenstructuur van Amsterdam is van vitaal belang voor de leefbaarheid, biodiversiteit en klimaatbestendigheid van de stad. Het plaatsen van windturbines in deze gebieden zou de integriteit en functionaliteit van deze groene ruimtes ernstig aantasten.

Argumenten:

- Misleidende naamgeving: Zoekgebieden als "Knooppunt Holendrecht" (in werkelijkheid Park De Hoge Dijk) en "Ring A10" (dat Landelijk Noord omvat) verhullen de werkelijke groene aard van deze locaties.
- Ecologische waarde: De hoofdgroenstructuur, inclusief de Diemerscheg (met Diemberbos, Gaasp, Diem en Gein), biedt cruciale habitats voor flora en fauna. Windturbines kunnen deze ecosystemen verstoren.

- Recreatieve functie: Deze groene gebieden zijn essentieel voor de mentale en fysieke gezondheid van stadsbewoners. Windturbines zouden de recreatieve waarde verminderen.
- Klimaatadaptatie: De hoofdgroenstructuur speelt een belangrijke rol in het tegengaan van hittestress en wateroverlast. Deze functie moet behouden blijven.
- Landschappelijke waarde: Deze groene gebieden dragen bij aan het unieke karakter van Amsterdam. Windturbines zouden dit beeld verstoren.

Advies:

1. Sluit de hoofdgroenstructuur, inclusief de misleidend benoemde zoekgebieden, uit als locatie voor windturbines.
2. Heroverweeg de benaming van zoekgebieden om de werkelijke groene aard van deze locaties te weerspiegelen.
3. Focus op alternatieve locaties zoals industriegebieden of op zee.
4. Versterk de bescherming van de hoofdgroenstructuur in het kader van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Door de hoofdgroenstructuur te vrijwaren van windturbines, beschermt Amsterdam haar groene longen en waarborgt ze de vele voordelen die deze gebieden bieden aan zowel mens als natuur.

Zienswijze 11: Amsterdam moet investeren in windenergie op zee naast lokale initiatieven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Hoewel het Programma Windenergie Amsterdam zich richt op windenergie binnen de gemeentegrenzen, zou Amsterdam ook moeten overwegen te investeren in windenergie op zee, in navolging van andere Europese steden.

Argumenten:

1. Europese voorbeelden: Steden als Kopenhagen en München investeren al in offshore windparken. 1
2. Institutionele investeringen: ABP heeft recent een tender gewonnen voor een offshore windpark. Amsterdam zou kunnen onderzoeken of aansluiting bij dergelijke initiatieven mogelijk is. 2
3. Coöperatieve kansen: In België profiteren energiecoöperaties van windenergie op zee, wat ook voor Amsterdamse coöperaties interessant kan zijn. 3, 4
4. Schaalvoordelen: Windenergie op zee wordt steeds kosteneffectiever en kan een significante bijdrage leveren aan de energietransitie.
5. Minder ruimtelijke impact: Offshore windparken verminderen de druk op het plaatsen van windturbines binnen de stadsgrenzen, waar slechts ruimte is voor 4 tot 8 extra turbines.

Advies:

Onderzoek de mogelijkheden voor Amsterdam om te participeren in offshore windprojecten, naast de geplande lokale initiatieven. Dit kan de energietransitie versnellen, de druk op binnenstedelijke windlocaties verlichten, en Amsterdam helpen sneller klimaatneutraal te worden.

Bronnen:

1. <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-amsterdam-maak-werk-van-windmolens-in-zee-in-plaats-van-de-stad-ermee-te-belasten~b48a5e97/>
2. <https://nos.nl/artikel/2524114-grootste-windpark-noordzee-wordt-gebouwd-door-pensioenfonds-abp-en-vattenfall>
3. <https://www.rescoop.eu/news-and-events/stories/october-success-story-putting-citizens-at-the-heart-of-offshore-wind-power>
4. <https://www.rescoop.eu/news-and-events/press/belgian-government-wants-significant-citizen-participation-in-offshore-wind-energy>

Zienswijze 12: Heroverweeg de beleidskeuzes voor windenergie en prioriteer draagvlak en participatie

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige aanpak voor windenergie in Amsterdam, gebaseerd op de Regionale Energiestrategie (RES) uit 2020, heeft geleid tot een gepolariseerde samenleving. Dit komt voort uit het negeren van afspraken over burgerparticipatie uit het Klimaatakkoord en het eenzijdig focussen op ambtelijk vastgestelde zoekgebieden voor windturbines.

Argumenten voor heroverweging:

Polarisatie: De huidige aanpak heeft geleid tot een sterk verdeelde samenleving op het gebied van de energietransitie.

Genegeerde participatie: De afspraken uit het Klimaatakkoord over burgerparticipatie zijn niet voldoende nageleefd bij de start van de RES.

Expertadviezen: De adviezen van de Technische Adviescommissie (TAC) en de Stedelijke Adviesraad Amsterdamse Recreatieterreinen (SARA) pleiten voor concentratie van windenergie in het Havengebied.

Provinciaal beleid: Het coalitieakkoord van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland stelt dat "Voldoende draagvlak en participatie randvoorwaarden zijn" voor Wind op Land.

Maatschappelijk draagvlak: Een focus op het Havengebied kan leiden tot minder weerstand en meer acceptatie onder de bevolking.

Advies:

Herzie de beleidskeuzes voor windenergie in Amsterdam door:

Alle windenergie te concentreren in het Havengebied, conform de adviezen van TAC en SARA.

Het uitgangspunt van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over te nemen, waarbij voldoende draagvlak en participatie als randvoorwaarden worden gesteld voor windenergie-projecten.

Een nieuwe participatieronde te starten die volledig voldoet aan de afspraken uit het Klimaatakkoord, om zo het vertrouwen van de burgers te herstellen en de polarisatie te verminderen.

Door deze aanpak kan Amsterdam werken aan een meer gedragen en minder controversiële implementatie van windenergie, die beter aansluit bij de wensen en zorgen van haar inwoners.

Zienswijze 13: Sociale effecten

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende plan-MER richten zich voornamelijk op milieutechnische en ruimtelijke aspecten van windturbineplaatsing. Hoewel het belang van draagvlak en leefomgevingskwaliteit wordt erkend, ontbreekt een diepgaande analyse van sociale effecten in de huidige plan-MER. Dit is een ernstige tekortkoming, gezien de potentiële impact op de leefbaarheid van de stad.

De gemeente Amsterdam heeft een zorgplicht jegens haar inwoners. Zoals wijlen burgemeester Eberhard van der Laan zo treffend zei: "Zorg goed voor onze stad en voor elkaar." Deze woorden moeten leidend zijn bij de besluitvorming over windturbines. Het is daarom cruciaal dat de beoordeling van sociale effecten plaatsvindt in de plan-MER fase, voordat commerciële belangen in latere fases mogelijk de overhand krijgen. In de project-MER fase, waar vaak commerciële partijen de leiding nemen, is de kans klein dat sociale effecten nog volwaardig worden meegenomen.

Advies:

De gemeente Amsterdam moet haar verantwoordelijkheid nemen en de sociale effecten meenemen in deze PlanMER, conform de Handreiking 'Sociale effecten in milieueffectrapportage' van de CommissieMER. Dit is niet alleen een kwestie van zorgvuldigheid, maar een morele plicht om de leefbaarheid van de stad te waarborgen. Door deze handreiking nu al toe te passen, kan een holistische beoordeling worden gemaakt van de impact van windturbines op de gemeenschap. Dit zal leiden tot beter geïnformeerde besluitvorming, mogelijk meer draagvlak onder bewoners, en bovenal, het nakomen van de zorgplicht die de gemeente heeft jegens haar inwoners. Amsterdam verdient niet minder dan een aanpak die de gezondheid en het welzijn van haar bewoners voorop stelt.

Zienswijze 14: Zoekgebieden

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Na bestudering van het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende plan-MER, blijkt dat gezondheid en leefbaarheid belangrijke aandachtspunten zijn. Het PWA erkent de zorgen van bewoners over mogelijke gezondheidseffecten van windturbines, met name in dichtbevolkte gebieden. De zoekgebieden langs de Ring A10 en in Zuidoost liggen relatief dicht bij woonwijken, wat potentiële risico's met zich meebrengt op het gebied van geluidsoverlast en slagschaduw.

De plan-MER benadrukt het belang van het hanteren van strenge normen voor geluid en afstand tot woningen. Het 'Alternatief Gezondheid' in de MER stelt voor om grotere afstanden aan te houden tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, zoals woningen. Dit sluit aan bij de adviezen van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines, die pleiten voor het hanteren van een standaardwaarde van 42 dB en een grenswaarde van 45 dB.

Advies:

Sluit de Ring A10 en andere zoekgebieden buiten de haven, zoals die in Zuidoost, tot 2030 en daarna uit voor de plaatsing van windmolens, gezien de nabijheid van woongebieden en de potentiële gezondheidsrisico's. Concentreer windenergie-ontwikkeling in het Havengebied, waar de impact op de gezondheid van bewoners minimaal is. Intensiveer daarnaast de inspanningen voor zonne-energie op daken en onderzoek de mogelijkheid om een deel van de energieopwekking te verschuiven naar windparken op zee, om zo de gezondheid en leefbaarheid in de stad te waarborgen.

Zienswijze 15: Implementeer een integrale, participatieve benadering voor het selecteren van windenergie zoekgebieden in Amsterdam

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Advies:

Implementeer een robuuste en participatieve aanpak bij het bepalen van kansrijke zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam. Een ProjectMER alleen is ontoereikend om de geschiktheid van een zoekgebied te bepalen. Volg in plaats daarvan deze stappen:

- A. Bepaal zoekgebieden met actieve burgerparticipatie om draagvlak en begrip te vergroten.
- B. Voer een draagvlakonderzoek uit om te bepalen of initiatiefnemers de afspraken uit het Klimaatakkoord kunnen nakomen.
- C. Gebruik een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) om de voor- en nadelen van plaatsing te evalueren.
- D. Voer als laatste stap een mer-onderzoek uit om de milieueffecten in kaart te brengen.

Deze aanpak zorgt voor een evenwichtige afweging van maatschappelijke, economische en milieuaspecten, resulterend in duurzamere en beter gedragen windenergie-projecten.

Zienswijze 16: Wacht met definitieve PlanMER tot vaststelling landelijke windturbinenormen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Uit diverse zienswijzen en adviezen blijkt grote bezorgdheid over het ontbreken van landelijke normen voor windturbines. Sinds de Raad van State in 2021 de algemene regels buiten werking stelde, is er onduidelijkheid over de juridische kaders. Veel belanghebbenden, waaronder bewonersgroepen en milieuorganisaties, benadrukken het belang van heldere richtlijnen voor geluid, slagschaduw en veiligheid.

De gemeente Amsterdam lijkt vooruit te lopen op deze nog vast te stellen normen. Dit wekt de indruk dat economische belangen mogelijk zwaarder wegen dan gezondheid, natuur en leefbaarheid. Bovendien wordt het advies van de expertgroep, ingesteld om de gezondheidseffecten te beoordelen, niet volledig gerespecteerd. Dit ondermijnt het vertrouwen in het proces en de intenties van de gemeente.

Het doorzetten van planvorming zonder wettelijke landelijke normen en met onvoldoende aandacht voor het expertadvies, kan leiden tot juridische kwetsbaarheid en maatschappelijke onrust. Het suggereert een voorkeur voor de belangen van initiatiefnemers boven die van bewoners en het milieu.

Advies:

Wacht met deze PlanMER tot de landelijke normen vastgesteld zijn. Dit geeft de gemeente de kans om een zorgvuldiger afweging te maken, met inachtneming van alle belangen. Het toont respect voor het democratische proces en de zorgen van bewoners. Bovendien voorkomt het de schijn van belangenverstrengeling en zorgt het voor een meer transparant en vertrouwenwekkend besluitvormingsproces.

Zienswijze 17: Integreer afgevalen zoekgebieden, geplande stadsontwikkelingen en regionale woningbouwplannen in de effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is cruciaal dat de PlanMER een volledig en actueel beeld schetst van de stedelijke context waarin windturbines mogelijk geplaatst worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de volgende aspecten:

Afgevalen zoekgebieden: De argumenten die hebben geleid tot het afvallen van bepaalde zoekgebieden zijn vaak ook relevant voor de resterende gebieden en moeten worden meegenomen in de effectbeoordelingen.

Geplande stadsontwikkelingen: Amsterdam is een dynamische stad met ambitieuze woningbouwplannen. Wethouder Van Dantzig heeft het belang benadrukt van het bouwen van een groot aantal woningen. Deze toekomstige ontwikkelingen kunnen de geschiktheid van zoekgebieden voor windturbines significant beïnvloeden.

Regionale woningbouwplannen: Buurgemeenten hebben ook plannen voor woningbouw binnen de zoekgebieden. Deze plannen zijn niet volledig meegenomen in de huidige effectbeoordelingen, maar kunnen wel degelijk impact hebben op de geschiktheid van locaties voor windturbines.

Onvolledige woningbouwgegevens: Niet alle geplande woningbouw is momenteel meegenomen in de effectbeoordelingen. Dit leidt tot een onvolledig beeld van de toekomstige stedelijke context.

Advies: Neem in de PlanMER zowel de lessen uit afgevalen zoekgebieden, de geplande stadsontwikkelingen van Amsterdam, de woningbouwplannen van buurgemeenten, als alle bekende toekomstige woningbouwprojecten mee in de effectbeoordelingen. Dit zorgt voor een meer complete, relevante en toekomstgerichte analyse, die beter aansluit bij de dynamische realiteit van de stedelijke ontwikkeling in de hele regio. Alleen zo kan een weloverwogen besluit worden genomen over de plaatsing van windturbines dat rekening houdt met alle aspecten van stedelijke groei en ontwikkeling.

Zie ook: <https://www.parool.nl/amsterdam/kritisch-advies-aan-amsterdam-kijk-ook-naar-overlast-van-windmolens-in-toekomstige-wijken~b2f9e446/>

Zienswijze 18: Gedetailleerde haalbaarheidsanalyse per zoekgebied voor realistische inschatting windenergiepotentieel (business case)

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is belangrijk om per zoekgebied een gedetailleerder beeld te schetsen van de realiseerbaarheid van windenergie-projecten. Voor kleinere windparken is het essentieel om een realistisch beeld te geven van het haalbare opgesteld vermogen en de financiële levensvatbaarheid. De omvang van het park en eventuele hoogtebeperkingen hebben een directe invloed op de economische haalbaarheid van een project. Bij de beoordeling van de potentie moet rekening worden gehouden met de vereiste afstanden tussen nieuwe turbines onderling en, waar van toepassing, met bestaande windturbines.

Advies:

Voer per zoekgebied een grondige analyse uit van de technische en financiële haalbaarheid van windenergie-projecten, met speciale aandacht voor kleinere parken en gebieden met hoogtebeperkingen, om een realistisch beeld te krijgen van het werkelijk realiseerbare potentieel.

Zienswijze 19: Gelijkwaardige behandeling van tuinhuisen en recreatieverblijven als woningen in effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is van cruciaal belang dat de PlanMER een eerlijke en volledige beoordeling maakt van de impact van windturbines op alle vormen van verblijf, inclusief tuinhuisen en recreatieverblijven waar overnacht mag worden. De huidige benadering lijkt onvoldoende rekening te houden met het feit dat deze verblijven vaak langdurig en intensief worden gebruikt, vergelijkbaar met permanente woningen.

Argumenten voor gelijkwaardige behandeling:

Verblijfsduur: Veel tuinhuisen en recreatieverblijven worden gedurende langere periodes bewoond, soms zelfs jaarrond. De impact van windturbines op deze bewoners is daarom vergelijkbaar met die op bewoners van reguliere woningen.

Gezondheidseffecten: Geluid, slagschaduw en andere effecten van windturbines hebben dezelfde impact op de gezondheid en het welzijn van mensen in tuinhuisen en recreatieverblijven als op bewoners van reguliere woningen.

Rechtvaardigheid: Het maken van onderscheid tussen verschillende typen verblijven creëert een ongelijke behandeling van burgers die potentieel worden blootgesteld aan dezelfde effecten.

Sociale waarde: Tuinparken en recreatiegebieden vervullen een belangrijke sociale functie in de stad en dragen bij aan de leefbaarheid en biodiversiteit. Hun waarde moet niet worden onderschat in de afweging voor windturbinelocaties.

Toekomstbestendigheid: Gezien de woningschaarste en veranderende woonpatronen, is het mogelijk dat tuinhuisen en recreatieverblijven in de toekomst een nog prominentere rol gaan spelen in het huisvestingsaanbod.

Advies: Behandel in de PlanMER tuinhuisen en recreatieverblijven waar geslapen mag worden op gelijke voet met permanente woningen bij het beoordelen van de effecten van windturbines. Dit zorgt voor een eerlijkere, meer inclusieve beoordeling die recht doet aan het daadwerkelijke gebruik van deze verblijven en de impact op hun bewoners. Pas de effectbeoordelingen en afstandscriteria dienovereenkomstig aan om een vollediger beeld te krijgen van de potentiële impact van windturbines op alle vormen van bewoning in het studiegebied.

Zienswijze 20: Zorgen over BPA-verspreiding door windturbines bij zwemwater

De plaatsing van windturbines nabij zwemwater bij de Recreatieplas Hoge Dijk en Gaasperplas roept ernstige zorgen op vanwege de mogelijke verspreiding van Bisfenol A (BPA). Volgens de verstrekte gegevens zou één windturbine jaarlijks ongeveer 1,5 tot 8 gram BPA kunnen afgeven, waarbij slechts 1 gram BPA voldoende is om 10 miljoen liter water onbruikbaar te maken. BPA wordt beschreven als een

extreem giftige stof die via de huid kan worden opgenomen, wat vooral zorgwekkend is gezien het feit dat ook kinderen in deze wateren zwemmen.

Het is opmerkelijk dat in de planvorming (PWA/planMER) niet is ingegaan op de hoeveelheid BPA-afgifte door de geplande windturbines. Dit lijkt een ernstige tekortkoming in de milieueffectrapportage, gezien de potentiële gezondheidsrisico's. Het is cruciaal dat er een grondige analyse wordt uitgevoerd van de mogelijke BPA-verspreiding en de gevolgen daarvan voor de waterkwaliteit en de gezondheid van zwemmers, met name kinderen.

Advies:

1. Eis een volledig onderzoek naar de BPA-afgifte van de geplande windturbines en de potentiële impact op het zwemwater.
2. Vraag om openbaarmaking van alle berekeningen en gegevens met betrekking tot BPA-verspreiding.
3. Verzoek om een onafhankelijke beoordeling van de in het artikel genoemde berekeningen.
4. Dring aan op het onderzoeken van alternatieve locaties voor de windturbines en de mogelijkheid van turbinebladen zonder BPA.

Zienswijze 21: Integreer expertise op het gebied van recreatiebeleving in PlanMER-fase windturbine-onderzoek

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige beoordeling van potentiële windturbinelocaties in de PlanMER-fase lijkt voornamelijk gebaseerd op technische en kwantitatieve analyses, uitgevoerd door adviesbureaus gespecialiseerd in deze aspecten. Hoewel deze expertise waardevol is, schiet ze tekort in het evalueren van de kwalitatieve impact op recreatiegebieden.

Er bestaat grote zorg dat het uitstellen van een grondige analyse van de belevingswaarde van recreatiegebieden tot de projectfase ernstige gevolgen kan

hebben. In de projectfase is de gemeente niet langer de opdrachtgever en kan zij daardoor niet volledig verantwoordelijkheid nemen voor dit cruciale aspect. Dit brengt risico's met zich mee voor de bescherming van recreatieve waarden en het waarborgen van een evenwichtige besluitvorming.

Advies:

- Betrek nu, in de PlanMER-fase, een onafhankelijk onderzoeksbureau met specifieke expertise in landschapsbeleving en recreatie bij de beoordeling van windturbinelocaties.
- Laat dit bureau een grondige analyse uitvoeren naar de effecten van windturbines op de belevingswaarde van nabijgelegen recreatiegebieden, als integraal onderdeel van de PlanMER.
- Integreer de bevindingen van dit onderzoek in de huidige besluitvorming, waarbij de recreatieve waarde even zwaar wordt gewogen als technische en economische factoren.
- Ontwikkel een methodologie die zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten van recreatiebeleving meeneemt in de beoordeling van potentiële windturbinelocaties.
- Neem de resultaten van dit onderzoek op als bindende voorwaarden voor eventuele toekomstige projectfases, om te garanderen dat de gemeente haar verantwoordelijkheid kan blijven nemen.

Door deze aanpak in de PlanMER-fase te implementeren, kan de gemeente haar verantwoordelijkheid volledig nemen en een meer holistisch beeld verkrijgen van de impact van windturbines. Dit zal leiden tot beter geïnformeerde en evenwichtigere besluitvorming over de plaatsing van windturbines in of nabij recreatiegebieden, en voorkomt dat cruciale aspecten van recreatiebeleving onderbelicht blijven in latere fases van het proces.

Zienswijze 22: Hernieuwde draagvlakmeting voor windturbines in zoekgebieden gezien dalende steun

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Er is een zorgwekkende trend waarneembaar in het draagvlak voor windturbines binnen Amsterdam. Deze dalende tendens roept vragen op over de actuele steun voor windenergie-projecten, vooral in de directe omgeving van de voorgestelde zoekgebieden.

Argumenten:

- **Veranderende publieke opinie:** Recent onderzoek wijst op een afnemend draagvlak voor windturbines in stedelijke gebieden.
- **Lokale impact:** Bewoners binnen 2000 meter van een zoekgebied worden het meest direct beïnvloed door de plaatsing van windturbines.
- **Tijdsverloop:** Sinds de initiële draagvlakmetingen kan de publieke opinie significant zijn veranderd.
- **Participatie en transparantie:** Een nieuwe meting zou de betrokkenheid van burgers vergroten en het besluitvormingsproces transparanter maken.
- **Actuele besluitvorming:** Recente inzichten in de lokale steun zijn cruciaal voor een gedegen afweging in het planproces.

Advies:

1. Voer een nieuwe, gerichte draagvlakmeting uit onder belanghebbenden binnen 2000 meter van elk zoekgebied.
2. Gebruik een onafhankelijk onderzoeksbureau om de betrouwbaarheid en objectiviteit te waarborgen.
3. Integreer de resultaten van deze meting in de besluitvorming over de definitieve locaties voor windturbines.

4. Communiceer de uitkomsten transparant naar alle betrokkenen en leg uit hoe deze de planvorming beïnvloeden.
5. Overweeg een periodieke herhaling van dergelijke metingen om veranderingen in het draagvlak te monitoren.

Door een actuele en gerichte draagvlakmeting uit te voeren, kan de gemeente Amsterdam een beter geïnformeerde beslissing nemen over de plaatsing van windturbines. Dit zorgt niet alleen voor een meer democratisch proces, maar vergroot ook de kans op een breed gedragen en duurzame implementatie van windenergie in de stad.